ΕΤΟΣ Α'. Ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης τῇ 2 Ἀπριλίου 1911 ΑΡΙΘ. 14.

ΠΟΙΜΗΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΝ ΚΡΗΤΗι ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΔΑΠΑΝΗι ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΗι ΚΥΡΙΑΚΗι ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

(Ι'. 32—45)

Πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν τῶν συνανακειμένων αὐτῷ. Ἡ οὖν Μαρία, λαβοῦσα λίτραν μύρου, νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξὶν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. Λέγει οὖν εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι· Διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; Εἶπε δὲ τοῦτο, οὐχ' ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε, καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· Ἄφες αὐτήν· εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό. Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστι, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ Ἀρχιερεῖς, ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν· ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐπίστευον εἰς

τὸν Ἰησοῦν. Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολύς, ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων, καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκραζον· ***Ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.*** *Εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον, ἐκάθισεν ἐπ᾽ αὐτό, καθώς ἐστι γεγραμμένον·* ***Μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών. Ἰδοὺ ὁ Βασιλεύς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου.*** *Ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ Μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον· Ἀλλ᾽ ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ᾽ αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ᾽ αὐτοῦ, ὅτι τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσε τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον.*

Δύο εἰκόνας πολὺ παραστατικὰς καὶ ἀξίας πολλῆς καὶ μεγάλης μελέτης μᾶς παρουσιάζει, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον. Τὴν εἰκόνα τῆς Μαρίας, ἀδελφῆς τοῦ Λαζάρου, ἡ ὁποία διὰ νὰ δείξῃ ἐμπράκτως τὸ ζωηρὸν αἴσθημα τῆς εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν διὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ ἀδελφοῦ της, ἤλειψε μὲ βαρύτιμον μῦρον τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἐσπόγγισε μὲ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς της, πλαισιουμένην ἀπὸ τὴν αὐθόρμητον πανηγυρικὴν ὑποδοχήν, τὴν ὁποίαν διωργάνωσεν ὁ λαὸς δι᾽ αὐτόν. Καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἰσκαριώτου Ἰούδα, τοῦ μέλλοντος νὰ προδώσῃ τὸν Σωτῆρα, ὁ ὁποῖος διὰ νὰ δείξῃ τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ του ἐμφωλεῦον ἄγριον πάθος τῆς φιλαργυρίας καὶ πλεονεξίας, παρεξήγησε τὴν εὐσεβῆ, τὴν εὐγνώμονα, τὴν ἀνωτέραν παντὸς ἐπαίνου πρᾶξιν ταύτην τῆς Μαρίας, ἐσκανδαλίσθη δι᾽ αὐτὴν καὶ μὲ αὐθάδη καὶ ἀσεβῆ τρόπον, ἔκαμε τὴν ἀνόητον, τὴν ἄδικον παρατήρησιν, διὰ τί νὰ μὴ πωληθῇ τὸ μῦρον καὶ ἡ ἀξία του, τριακόσια δηνάρια, νὰ δοθῇ εἰς τοὺς πτωχούς, πλαισιουμένην ἀπὸ τὴν ψυχολογικὴν παρατήρησιν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελιστοῦ «εἶπε δὲ τοῦτο, οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελλεν αὐτῷ, ἀλλ᾽ ὅτι κλέπτης ἦν καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζε». Καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην εἰκόνα τὸ ὑπερεκχειλίζον καὶ εἰς ἔργον ἀναδεικνύμενον αἴσθημα τῆς πρὸς τὸν Σωτῆρα εὐσεβοῦς διαθέσεως καὶ θείας εὐγνωμοσύνης καὶ ἀφοσιώσεως διαλάμπον ἀναφαίνεται, εἰς δὲ τὴν δευτέραν τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ ἐνυπάρχον καὶ ἐν λόγοις ἐκδηλούμενον ὀλέθριον αἴσθημα τῆς ἀσεβοῦς διαθέσεως καὶ βδελυρᾶς φιλαργυρίας καὶ πλεονεξίας ἀμαυρὸν καὶ μετὰ πικρίας ἐξωτερικευόμενον αἴσθημα προβάλλει.

Καὶ ὁ μὲν Ἰησοῦς Χριστός, μολονότι ἐγνώριζεν ὡς παντογνώστης τὰ ταπεινὰ ἐλατήρια τοῦ Ἰούδα, τὰ ὁποῖα ὑπηγόρευσαν εἰς αὐτὸν τὴν ἀσεβῆ παρατήρησίν του, μετὰ πραότητος καὶ ἀνεξικακίας εἶπεν εἰς αὐτὸν «ἄφες αὐτὴν» ἐπιδοκιμάζων τοιουτοτρόπως τὴν εὐσεβῆ τῆς Μαρίας πρᾶξιν, καὶ ἀποδοκιμάζων τὴν ἀσεβῆ τοῦ Ἰούδα παρατήρησιν. Ἡμεῖς δέ, τοὺς ὁποίους «ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐρρύσατο καὶ ῥύεται, εἰς ὃν ἠλπί-

καμεν ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται» (Β΄ Κορ. Α΄ 11), τοὺς ὁποίους «νεκροὺς ὄντας τοῖς παραπτώμασιν συνεζωοποίησε σὺν αὐτῷ (Κολ. Α΄ 13), πλήρεις ζωηρᾶς εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν ἅγιον Θεόν, ἂς προσπαθῶμεν πάντοτε καὶ μὲ λόγον καὶ μὲ ἔργον νὰ δεικνύωμεν τὴν πρὸς αὐτὸν ἀφοσίωσίν μας, οὐχὶ μὲ μῦρον βαρύτιμον, ὡς ἡ Μαρία, ἀλλὰ μὲ δάκρυα ἀληθοῦς συντριβῆς καὶ μετανοίας καταβρέχοντες τοὺς ἁγίους αὐτοῦ πόδας· λαμβάνοντες ἀνὰ χεῖρας τὰ βαΐα τῶν εὐθέων καὶ ἐναρέτων χριστιανικῶν μας ἔργων ἂς προϋπαντήσωμεν τὸν θεῖον Λυτρωτήν μας ἐρχόμενον πρὸς τὸ ἑκούσιον πάθος, κράζοντες ὡς ὁ ὄχλος τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου «Ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ».

Ἀλλὰ καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἡ ὁποία παρεκίνησε τὸν Ἰούδαν νὰ ἐπιπλήξῃ τὴν Μαρίαν διὰ τὴν ἀξίαν παντὸς ἐπαίνου πρᾶξίν της, ἂς ἀποφεύγωμεν, διότι εἶνε ἀπὸ τὰ φοβερώτερα καὶ ὀλεθριώτερα κακὰ καὶ ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος θὰ περιπλεχθῇ εἰς τὰ δίκτυά της τὸν κάμνει νὰ μὴ χαρῇ μὲν τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου αὐτοῦ, νὰ χάσῃ δὲ καὶ τὴν αἰώνιον ζωήν. Καὶ πραγματικῶς. Διότι ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδία τοῦ πλεονέκτου αἰωνίως εἶνε ἀπησχολημένα εἰς τὴν σκέψιν πῶς νὰ ἀποκτήσῃ περισσότερα καὶ τὰ περισσότερα ταῦτα δὲν τὸν ἱκανοποιοῦν ἀλλὰ θέλει καὶ ἄλλα ἀκόμη, καὶ πολλάκις ἡ ἔνοχος αὕτη σκέψις τὸν φέρει εἰς τελείαν ἀδιαφορίαν διὰ τὰ κοινὰ καὶ γενικὰ συμφέροντα εἰς τρόπον ὥστε, λίθος νὰ μὴ μείνῃ ἐπὶ λίθου, ὅλος ὁ κόσμος νὰ καταστραφῇ, καὶ παρακαλούμενος νὰ προσφέρῃ καὶ αὐτὸς ὡς μέλος τῆς κοινωνίας τὰς ἠθικάς του, τὰς ὑλικάς του ὑπηρεσίας εἰς αὐτόν, δὲν κινεῖται, δὲν ἐργάζεται παρὰ μόνον ὅταν πρόκηται νὰ προαγάγῃ τὰ ἀτομικά του συμφέροντα, μόνον ὅταν βλέπῃ ὅτι ἐξυπηρετεῖ τὸ πάθος τῆς ἀχορτάστου πλεονεξίας του. Δὲν εἶνε λοιπὸν χρήσιμος, δὲν εἶνε ὠφέλιμος, ἀπεναντίας εἶνε ἄχρηστος καὶ ἐπιζήμιος εἰς τὴν κοινωνίαν εἰς τὴν ὁποίαν ζῇ ὁ πλεονέκτης· δὲν ἀπολαμβάνει ἑπομένως τὴν γλυκεῖαν ἐκείνην εὐχαρίστησιν, τὴν ὁποίαν δοκιμάζει ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἐξυπηρετεῖ τὸ γενικὸν συμφέρον, ὅταν κάμνῃ τὸ καλόν. Ἀλλὰ δὲν εἶνε ἐπιζήμιος ὁ πλεονέκτης ἀρνητικῶς μόνον, δὲν ζημιόνει δῆλα δὴ τὴν κοινωνίαν μόνον διότι δὲν συνεισφέρει εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἀνάπτυξίν της· εἶνε καὶ θετικῶς ἐπιβλαβής· διότι, διὰ νὰ χορτάσῃ τὸ πάθος του, δὲν ὀπισθοχωρεῖ πρὸ τῆς κλοπῆς, πρὸ τῆς ψευδορκίας, πρὸ τῆς καταχρήσεως, πρὸ τῆς δολιότητος καὶ τῆς ἀπάτης· καὶ κλέπτης λοιπὸν καὶ ψεύδορκος καὶ καταχραστὴς καὶ δόλιος καὶ ἀπατεὼν μὲ μεγάλην του προθυμίαν καὶ εὐχαρίστησιν γίνεται, φθάνει μόνον ν᾿ αὐξάνῃ τὰ ὑπάρχοντά του, φθάνει νὰ ἀποκτήσῃ περισσότερα ἀπὸ ὅσα ἔχει. Καὶ τὰ ἀποτελέσματα; Νομικαὶ καταδιώξεις ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας, περιφρόνησις καὶ ἐξευτελισμὸς ἀπὸ τοὺς ἰδιώτας, φυλακίσεις, τιμωρίαι, τελεία ἠθικὴ κατάπτωσις! Τὰ ὑψηλότερα λοιπὸν ἀγαθά, τά ἠθικὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου, τὴν ἀνάπαυσιν τῆς συνειδήσεως, τὴν ἠρεμίαν τοῦ πνεύματος, τὴν ἐκτίμησιν καὶ ὑπόληψιν τῶν ἀνθρώπων χάνει ὁ πλεονέκτης. Τοὐλάχιστον τὰ ὑλικὰ ἀγαθὰ δὲν ἀπολαμβάνει; Οὔτε ταῦτα, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί. Διότι αἱ σκέψεις του, περὶ τοῦ πῶς καὶ διὰ τίνων μέσων δύναται ν᾿ ἀποκτήσῃ περισσότερα, δὲν τὸν ἀφίνουν ἥσυχον οὔτε τὴν ἡμέραν οὔτε τὴν νύκτα, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ Θεὸς πρὸς ἀνάπαυσιν.

Εἶνε ἄρά γε ἀνάγκη, ἀδελφοί, νὰ προσθέσωμεν ὅτι καὶ τὴν οὐράνιον βασιλείαν χάνει ὁ πλεονέκτης; Ἀφοῦ δὲν ἐξεπλήρωσε κανένα σκοπὸν εἰς τὸν βίον του, ἀφοῦ διὰ τὴν κοινωνίαν ἐφάνη καὶ ἀρνητικῶς καὶ θετικῶς ἐπιβλαβής, ἀφοῦ καὶ εἰς τὸν ἴδιον ἑαυτόν του ἦτο ἄχρηστος, εὐκόλως ἐννοεῖ τις ὁποία τύχη τὸν περιμένει εἰς τὴν ἄλλην ζωήν· ἄλλως τε ἔχομεν καὶ τὴν ἀψευδῆ δήλωσιν τοῦ Ἀποστόλου «οὔτε κλέπται οὔτε πλεονέκται βασιλείαν Θεοῦ κληρονομήσουσι» (Α΄ Κορ. ΣΤ΄. 10) Ἄς ἀποφεύγωμεν λοιπὸν τὴν πλεονεξίαν, «ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία» (Κολ. Γ΄. 6). «Πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ἡμῖν» (Ἐφ. Δ΄. 3).

ΤΗι ΑΓΙΑι ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗι ΠΑΡΑΣΚΕΥΗι

«*Ἐκστήσονται ἐπὶ σὲ πολλοί. Οὕτως ἀδοξήσει ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων » τὸ εἶδός σου καὶ ἡ δόξα σου ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων*».

(Ἡσ. νβ΄ 14).

Ἐάν τις μελετήσῃ τὴν Εὐαγγελικὴν ἱστορίαν τῶν παθῶν τοῦ Σωτῆρος, ἐὰν παρακολουθήσῃ βῆμα πρὸς βῆμα τὸν θεῖον Μάρτυρα ἀπὸ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν εἰς Γεθσημανῆ, ἀπὸ τῆς Γεθσημανῆ εἰς τὸ Πραιτώριον, ἀπὸ τοῦ Πραιτωρίου εἰς τὸν Γολγοθᾶ· ἐὰν καταμετρήσῃ διὰ τῆς διανοίας αὐτοῦ τὸ βάθος τῆς ταπεινώσεως, ἣν κατεδέξατο ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἐξυβρισθεὶς καὶ «*ἐξουδενωθεὶς ὑπὲρ πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων*», δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ μὴ καταπλαγῇ, δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ μὴ ἀναβοήσῃ μετὰ τοῦ προφήτου· «*Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων Κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη;*» Κύριε, «*σὺ εἶ ἡ παράκλησις τοῦ Ἰσραήλ;*» Κύριε, «*σὺ εἶ ἡ προσδοκία τῶν Ἐθνῶν;*» Κύριε, σὺ εἶσαι ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἡ ἀνθρωπότης, κατὰ τὰς ἐπαγγελίας Σου, ἐναγωνίως ἀπὸ τοσούτων ἤδη αἰώνων προσεδόκα ὡς Λυτρωτήν, ὡς Βασιλέα αὐτῆς;

«*Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε*», εἶπεν ὁ Σωτὴρ πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ μαθητάς, καὶ ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῶν πρὸς πάντας ἡμᾶς, ὅτε ἤρχετο πρὸς τὸ ἑκούσιον αὐτοῦ πάθος· «*Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία. Νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ.*» Ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ ἠμπορεῖ νὰ ἦναι «*σκάνδαλον*» μόνον διὰ τοὺς Ἰουδαίους, ἠμπορεῖ νὰ ἦναι «*μωρία*» μόνον διὰ τοὺς Ἐθνικούς· Δι᾽ ἡμᾶς ὅμως τοὺς κλητοὺς ὁ Σταυρὸς εἶναι «*Θεοῦ δύναμις καὶ Θεοῦ σοφία*». Ἵνα δὲ περὶ τούτου πεισθῶμεν ἂς μελετήσωμεν μετὰ πίστεως τὸ φρικτὸν μυστήριον, τὸ τελεσθὲν ἐν Γολγοθᾷ.

Ἄς ἐξετάσωμεν τὴν αἰτίαν τῶν παθημάτων τοῦ Σωτῆρος. Διατὶ πάσχει; Πάσχει ἐν ᾧ εἶναι καθ᾽ ὁλοκληρίαν ἀθῷος. Κατηγοροῦσιν αὐτοῦ

ἐνώπιον τοῦ Συνεδρίου, ὅτι ὠνόμασεν ἑαυτὸν τὸν Χριστὸν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ καὶ δὲν ἀπέδειξε τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων του διὰ πολυαρίθμων θαυμάτων, καὶ μάλιστα τοιούτων θαυμάτων, «*ἃ οὐδεὶς ἄλλος πεποίηκε*;» Δὲν εἶπε δημοσίᾳ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, «*ἐρευνᾶτε τὰς Γραφάς, ὅτι ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ*;» Κατηγοροῦσιν αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου, ὅτι ἐκώλυε Καίσαρι φόρους διδόναι, καὶ ὅτι ἐκάλεσεν ἑαυτὸν Βασιλέα τῶν Ἰουδαίων. Ἀλλὰ δὲν εἶπεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ζητοῦντας νὰ παγιδεύσωσιν αὐτὸν, «*ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ, τῷ Θεῷ*;» Δὲν διεκήρυξεν ἐνώπιον καὶ αὐτοῦ τοῦ Πιλάτου, «*ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου*;» Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνοι οἱ πιστοὶ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου οἱ μαρτυροῦντες, ὅτι «*ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ*», καὶ αὐτὸς ὁ προδότης Ἰούδας μετὰ τὴν προδοσίαν ὑπὸ τῶν τύψεων τοῦ συνειδότος ἐλαυνόμενος ἠναγκάσθη ν' ἀνακράξῃ· «*ἥμαρτον, παραδοὺς αἷμα ἀθῶον*.» Αὐτοὶ οἱ ἄσπονδοι ἐχθροὶ αὐτοῦ, οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Πρεσβύτεροι καὶ ὅλον τὸ Συνέδριον εἰς μάτην ἐζήτουν ἁπλῆν μόνον ψευδομαρτυρίαν (τίποτε περισσότερον) κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, «*ὅπως αὐτὸν θανατώσωσιν, οὐχ εὗρον*». Αὐτὸς ὁ Πιλάτος, ἀφ' οὗ ἐπισταμένως ἐξήτασεν ὅλα τὰ ἀποδιδόμενα τῷ Ἰησοῦ ἐγκλήματα, ἐπὶ τέλους ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ εἰπὼν, «*οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. Ἀθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου, ὑμεῖς ὄψεσθε*».

Καὶ λοιπὸν διατὶ ὁ Ἰησοῦς πάσχει; — Πάσχει οὐχὶ δι' ἑαυτόν, οὐχὶ διότι εἶναι ἔνοχος ἐγκλήματος, πάσχει δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους· «*ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ μεμαλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν*». Ὁ Θεὸς «*τὸν μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ*» «*ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώσηται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας*» καὶ «*ἐξηγόρασεν ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα*». Ἰδοὺ διατὶ πάσχει! Βλέπετε, χριστιανοί μου, πέλαγος ἀγάπης; Βλέπετε ἀγάπην ἄπειρον καὶ ἀπερινόητον; Καὶ ἐκλάμπει μετὰ λάμψεως ἐκθαμβωτικῆς ἡ θεία αὕτη ἀγάπη ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρόν! Ἐὰν δὲ σὺ, Κύριε, εἶπας· «*μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ*», πρὸς ποίαν ἀγάπην νὰ συγκρίνωμεν τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν δεικνύεις πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλούς, τιθέμενος τὴν ψυχήν σου οὐχὶ ὑπὲρ τῶν φίλων σου, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν σου;... Διότι πᾶσα ἁμαρτία, ἀδελφοί μου, «*ἔχθρα ἐστὶ τῷ Θεῷ, ἐχθροὶ δὲ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ*».

Ἀλλ' ἔλθωμεν εἰς ἄλλο ζήτημα: Ποῖος ἐπέβαλε τῷ Σωτῆρι τὰ φρικτὰ πάθη αὐτοῦ; —Ὁ ἴδιος ἑκουσίως ὑπέβαλεν ἑαυτὸν εἰς ταῦτα. «*Διὰ » τοῦτο*», λέγει αὐτὸς ὁ παθὼν ὑπὲρ ἡμῶν Σωτήρ, «*διὰ τοῦτο ὁ Πατὴρ » με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. Οὐ- » δεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ· ἐξου- » σίαν ἔχω θεῖναι αὐτὴν καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν*». Τὸ θανάσιμον μῖσος τῶν Ἰουδαίων πρὸς τὸν Ἰησοῦν, οὐδὲν ἤθελεν ἰσχύσῃ, οὐδὲν ἤθελε κατορθώσῃ, ἐὰν μὴ ἑκουσίως ἔσπευδεν ὁ ἴδιος ὁ Σωτὴρ

πρὸς τὸ ἑκούσιον αὐτοῦ Πάθος. Οὐχὶ ἅπαξ ἀπεπειράθησαν οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα θανατώσωσιν αὐτόν, ἀλλὰ πάντοτε ἀπέτυχον, διότι εὐκόλως διέφευγεν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καθ' ὅσον *οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ*. Ἀλλὰ καὶ τόρα, ὁπότε εἶχε σημάνει ἡ ὥρα αὐτοῦ, μήπως δὲν ἠδύνατο νὰ παρακαλέσῃ τὸν Πατέρα αὐτοῦ, ἵνα ἀποστείλῃ αὐτῷ «*πλείους ἢ δώδεκα λεγεῶνας Ἀγγέλων;*» Δὲν ἠδύνατο νὰ διασκορπίσῃ δι' ἑνὸς μόνου λόγου αὐτοῦ πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ;... Ἀλλ' ἡ ὥρα πλέον ἐλήλυθεν· «*ἔδει παθεῖν τὸν Χριστόν*». Καὶ λοιπὸν ἔρχεται ἐπὶ τὸ πάθος ἑκουσίως καὶ ἑαυτὸν παραδίδει εἰς χεῖρας αὐτῶν.

Ἂς ἐνατενίσωμεν νῦν καὶ ἂς προσηλώσωμεν τὸ βλέμμα ἡμῶν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Θείου Μάρτυρος. Τί βλέπομεν; ἐν πρώτοις ὑπακοὴν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς τοιαύτην, ὁποίαν οὐδέποτε εἶδεν ὁ κόσμος. Ὅταν ἐν τῷ κήπῳ τῆς Γεθσημανῆ ἡ ψυχὴ τοῦ Ἰησοῦ ἦτο περίλυπος ἕως θανάτου τὸ δὲ σῶμα περιεβρέχετο ὑπὸ ἱδρῶτος καταπίπτοντος ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος, αἱ μόναι λέξεις αἱ διαφυγοῦσαι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἦσαν· «*Πάτερ μου, εἰ δυνατόν, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο, πλὴν » οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς Σύ... Γενηθήτω τὸ θέλημά Σου*». Βλέπομεν δεύτερον, ὑπομονὴν ἀνεξάντλητον. Ἐκ τοῦ κήπου τῆς Γεθσημανῆ ἄγουσι τὸν Ἰησοῦν ἐνώπιον τοῦ Συνεδρίου ὡς λῃστὴν μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων. Ἄγουσιν αὐτὸν δέσμιον πρὸς Ἄνναν τὸν Ἀρχιερέα. Ὁ Ἄννας ἀποστέλλει αὐτὸν δέσμιον πρὸς Καϊάφαν. Ὁ Καϊάφας ἀποστέλλει αὐτὸν δέσμιον πρὸς Πιλάτον. Ἐν τῷ Συνεδρίῳ οἱ Ἰουδαῖοι συκοφαντοῦσιν Αὐτὸν ἀνάνδρως. Οἱ δικασταὶ ἀνακρίνουσιν Αὐτὸν μετὰ ἀλαζονείας καὶ αὐθαδείας. Οἱ ὑπηρέται ῥαπίζουσι καὶ κολαφίζουσιν Αὐτόν, ἐμπτύουσιν εἰς τὸ πρόσωπον Αὐτοῦ, καὶ βλασφημοῦσιν Αὐτόν. Οἱ στρατιῶται ἐμπαίζουσιν Αὐτόν, ἐπιθέτουσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς Αὐτοῦ στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐνδύουσιν Αὐτὸν χλαμύδα κοκκίνην καὶ ταὐτοχρόνως τύπτουσι τὴν κεφαλὴν Αὐτοῦ καλάμῳ, ἔτι δὲ καὶ φραγγελοῦσιν Αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ὑπομένει τὰ πάντα ἀγογγύστως, ἐγκαρτερεῖ σιωπῶν! «*οὐκ » ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ· ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς » ἐναντίον τοῦ κείροντος ἄφωνος, οὕτως οὐκ' ἀνοίγει τὸ στόμα*». Πότε ἄλλοτε ἡ ἀνθρωπότης παρέστη πρὸ τοῦ θεάματος τηλικαύτης ἀνοχῆς; Δικαίως ἡ Ἐκκλησία ἀναφωνεῖ ἔκπληκτος· ***Δόξα τῇ μακροθυμίᾳ Σου, Κύριε***! Ἀλλὰ παρατηρήσατε, ἀδελφοί μου, καὶ τὸ μέγεθος τῆς ἀγάπης Αὐτοῦ. Οἱ ἐχθροὶ Αὐτοῦ θριαμβεύουσι καθ' ὅλην τὴν γραμμήν. Ἀπολύεται ὁ λῃστής, ὁ φονεύς, ὁ κακοῦργος Βαρραβᾶς, ὁ δὲ Ἰησοῦς καταδικάζεται εἰς θάνατον καὶ μάλιστα θάνατον ἄτιμον καὶ σκληρὸν ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις· Σταυροῦται ὡς κακοῦργος μεταξὺ δύο λῃστῶν.... Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνα ταῦτα. Καὶ κατ' αὐτὴν ἀκόμη τὴν φρικώδη στιγμὴν τῆς ἀγωνίας ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, οὐ παύονται ἐπαυξάνοντες καὶ ἐπιδεινοῦντες τὸ ἄλγος Αὐτοῦ. Τὰ πλήθη τὰ συνδραμόντα ἵνα ἴδωσι τὴν σταύρωσιν αὐτοῦ σκώπτουσιν Αὐτόν. Οἱ Ἀρχιερεῖς, οἱ γραμματεῖς, οἱ πρεσβύτεροι, οἱ Φαρισσαῖοι ἐμπαίζουσιν Αὐτόν. Οἱ παραπορευόμενοι βλασφημοῦσιν Αὐτόν. Οἱ σταυροῦντες Αὐτὸν στρατιῶται χλευάζουσιν Αὐτόν. Ἀκόμη δὲ καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ σταυροῦ, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐκρέματο, ὁ εἷς τῶν συσταυρωθέντων αὐτῷ κακούργων βλασφημεῖ Αὐτόν... Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἡ ἐνσάρκωσις

τῆς ἀγάπης καὶ τῆς χάριτος, ὄχι μόνον συγχωρεῖ τοὺς σταυρωτὰς αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ δέεται, μεσιτεύει ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ μάλιστα καὶ δικαιολογεῖ αὐτούς· «*Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἴδασι τὶ ποιοῦσιν*». Ὢ! ποῖον στόμα ἀνθρώπινον ἠδυνήθη ποτὲ νὰ ἀπαγγείλῃ τοιούτους λόγους ἐπὶ σταυροῦ; Ἀλλὰ παρατηρήσατε, ἀδελφοί μου, καὶ τὸ θεῖον μεγαλεῖον τὸ ἀποκαλυπτόμενον κατὰ τὰς φρικώδεις ταύτας στιγμάς! Ὁ εἷς τῶν συσταυρωθέντων λῃστῶν ἀναγνωρίζει τὴν ἀθωότητα τοῦ Ἰησοῦ, κηρύττει Αὐτὸν Μεσσίαν καὶ λέγει Αὐτῷ· «*Μνήσθητί μου Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ Σου!*» Ὁ δὲ Ἰησοῦς δωρεῖται αὐτῷ αὐθωρεὶ τὴν οὐράνιον βασιλείαν· «*Ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ᾽ ἐμοῦ ἔσει ἐν τῷ Παραδείσῳ*». Ὁποῖον θεῖον μεγαλεῖον! ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὸν Σταυρόν Του ἐπάνω παρουσιάζει Ἑαυτὸν τοιοῦτον, οἷος μέλλει νὰ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ἐσχάτην ἡμέραν τοῦ κόσμου, κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν, «*ὅτε ἐλεύσεται ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ, ἵνα κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς*». Παρατηρήσατε, ἀδελφοί μου, πρὸς τούτοις καὶ τὴν ἀμετάτρεπτον καὶ ἀναλλοίωτον ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὸν οὐράνιον Αὐτοῦ Πατέρα! Ὁ Πατὴρ οὐκ ἐφείσατο Αὐτοῦ τοῦ μονογενοῦς Αὐτοῦ Υἱοῦ, ἀλλὰ «*παρέδωκεν Αὐτὸν ὑπὲρ πάντων ἡμῶν*». Ὁ Πατὴρ ἐγκαταλείπει Αὐτὸν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. Αὐτόν, «*τὸν ἀμνὸν τὸν » αἴροντα τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου*!» Ἡ ἐγκατάλειψις δ᾽ αὕτη κατὰ τὰς φρικώδεις ἐκείνας στιγμὰς ὑπῆρξε διὰ τὸν Ἰησοῦν τὸ πλήρωμα τῶν παθημάτων αὐτοῦ... Ἀλλὰ τί ἀκούομεν; Μόλις ὁ Θεῖος Μάρτυς ἐκραύγασε· «*Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες;*» καὶ ἰδοὺ καὶ ἄλλην φωνὴν ἀναπέμπει πρὸς τὸν Θεόν, φωνὴν υἱϊκῆς στοργῆς καὶ ἀφοσιώσεως τῆς τελειοτάτης· «*Πάτερ, εἰς χεῖράς Σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου!*».

Ἀλλ᾽ ἂς μελετήσωμεν καὶ ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως τὰ φρικτὰ πάθη τοῦ Σωτῆρος. Παρεδόθη εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ· ἐνεπαίχθη, ἐμαστιγώθη, ἐνεπτύσθη, ἐσταυρώθη! Ἀλλ᾽ οἱ πάντες γινώσκομεν, ὅτι προεῖπε πάντα τὰ ἑαυτοῦ παθήματα· προεῖπε ταῦτα πολλάκις. Προεῖπε καὶ προανήγγειλε ταῦτα τὴν πρώτην φορὰν ἓν ἔτος περίπου πρὸ τοῦ ἑαυτοῦ θανάτου. Εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ παραδίδει Αὐτὸν εἰς τοὺς ἐχθρούς Του. Τὸ προεῖπε. Πάντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐγκαταλείπουσιν Αὐτὸν καθ᾽ ἣν στιγμὴν ἀπήγετο εἰς τὸ συνέδριον· τὸ προεῖπεν. Ὁ Πέτρος ἀρνεῖται αὐτὸν τρίς, ἐν ᾧ πρότερον μεθ᾽ ὅρκου ἐβεβαίου ὅτι θέλει συναποθάνει μετ᾽ αὐτοῦ· τὸ προεῖπε· Ὁ Ἰησοῦς εὑρίσκεται ἐν τῷ κήπῳ τῆς Γεθσημανῆ· Ἔρχεται ἐκεῖ ὁ Ἰούδας συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Ἀρχιερέως ὡπλισμένων διὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων· ζητοῦσι νὰ ἀνεύρωσιν αὐτόν. Ἀλλὰ μόλις εἶπεν αὐτοῖς ὁ Κύριος, ἰδοὺ ἐγώ, αὐτοστιγμεὶ οἱ πάντες πίπτουσι πρηνεῖς ἐπὶ γῆς. Ὁ Πέτρος διὰ νὰ προστατεύσῃ αὐτὸν ἐξάγει μάχαιραν καὶ κόπτει τὸ ὠτίον τοῦ Μάλχου. Ἀλλ᾽ ὁ Κύριος ἀμέσως θεραπεύει αὐτόν. Ἄγουσιν αὐτὸν δέσμιον ἐν τῷ συνεδρίῳ· Ἄγουσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Ἄννα πρὸς τὸν Καϊάφαν, ἀπὸ τοῦ Καϊάφα πρὸς Πιλάτον, ἀπὸ τοῦ Πιλάτου πρὸς Ἡρώδην, ἐπαναφέρουσιν αὐτὸν εἶτα πρὸς Πιλάτον. Ἀλλὰ κατὰ τὴν φρικώδη ἐκείνην νύκτα ἡ γυνὴ τοῦ Πιλάτου πολλὰ ἔπαθε κατ᾽ ὄναρ δι᾽ αὐτὸν καὶ λίαν πρωῒ μεσιτεύει ὑπὲρ τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀποκαλεῖ τοῦτον *δίκαιον*. Ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ κρέμαται ἤδη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. Ἀλλὰ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην δύο μεγάλα θαύματα τελεσιουργοῦνται·

Τὸ πρῶτον ἐν τῷ ὑλικῷ κόσμῳ. Περὶ τὰ μέσα δηλονότι τῆς ἡμέρας ὁ Ἥλιος ἀποκρύπτει αἰφνιδίως τὰς ἀκτῖνας αὐτοῦ, διὰ νὰ μὴ φωτίζῃ τὸ βδελυρὸν κακούργημα τῆς ἀνθρωπότητος. «*Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας, σκότος » ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν μέχρις ὥρας ἐννάτης*». Τὸ δεύτερον θαῦμα ἀνήκει εἰς τὸν ἠθικὸν κόσμον. Ὁ εἷς τῶν συσταυρωθέντων κακούργων μεθ᾽ ὅλην αὐτοῦ τὴν ἐξαχρείωσιν μετανοεῖ αἴφνης ἐπὶ τοῖς ἰδίοις αὑτοῦ ἁμαρτήμασι, ἀνακηρύττει τὸν Ἰησοῦν Θεὸν Σωτῆρα, πιστεύει εἰς τὸν Ἐσταυρωμένον, καὶ σώζεται. Τέλος ὁ Ἰησοῦς κράξας φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκε τὸ πνεῦμα. Ἀλλὰ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ καταπέτασμα τοῦ Ναοῦ ῥήγνυται εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, ἡ γῆ σείεται, αἱ πέτραι σχίζονται, τὰ μνημεῖα ἀνοίγονται, καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἐγείρονται. Τὰ θαύματα ταῦτα διαδέχονται ἕτερα θαύματα ἐν τῷ ἠθικῷ κόσμῳ. Ὁ ἐθνικὸς κεντυρίων «*ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ*» ἰδὼν τὰ γενόμενα ἀναβοᾷ· *ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς ἦν Θεοῦ*». Οἱ ἐθνικοὶ στρατιῶται, αὐτοὶ ἴσως οἱ ἴδιοι ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι πρὸ ὀλίγου ὕβριζον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐσταύρωνον αὐτὸν διὰ τῶν ἰδίων χειρῶν, κυριεύονται ἤδη ὑπὸ φόβου καὶ ἀνακράζουσιν· «*Ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς ἦν οὗτος!*» Αὐτοὶ οὗτοι οἱ Ἰουδαῖοι οἱ πρὸ ὀλίγου κραυγάζοντες τὸ σταυρωθήτω, σταυρωθήτω, θεωροῦντες ἤδη τὰ γενόμενα, τύπτουσι τὰ ἑαυτῶν στήθη καὶ περιδεεῖς καὶ περίλυποι ἐπιστρέφουσιν οἴκαδε.

Ἀλλ᾽ ἀρκεῖ, ἀδελφοί μου, ἡ μελέτη τῶν παθημάτων τοῦ Σωτῆρος! Ποῖος τόρα ἐξ ἡμῶν μελετῶν μὲ πίστιν τὰ πάθη τοῦ Κυρίου δὲν αἰσθάνεται πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Σωτῆρα ἡμῶν πίστιν, ἀγάπην καὶ ἐλπίδα; Ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ «*οὐκ ἔχει εἶδος, οὐδὲ κάλλος· τὸ εἶδος αὐτοῦ » ἄτιμον καὶ ἐκλεῖπον παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων*». Ἀλλὰ γινώσκομεν, ὅτι ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν, ὅτι καὶ Σταυρὸν καὶ θάνατον κατεδέξατο, ἵνα ἡμᾶς ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν. Ἐπάκουσον ἡμῶν δεομένων Σου κατὰ τὴν ἁγίαν ταύτην ἡμέραν καὶ ὥραν! Ἐνστάλαξον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πίστιν ζῶσαν, ἀγάπην θερμήν, ἐλπίδα τελείαν εἰς τὸ ἅγιον καὶ προσκυνητὸν ὄνομά Σου, καί, ὡς ἐμνημόνευσας τοῦ λῃστοῦ, *μνήσθητι* καὶ ἡμῶν ἐν τῇ Βασιλείᾳ Σου. Γένοιτο, Κύριε, Γένοιτο.